voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 4 december 2025

Onderwerp Vergunningen, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Peter Snijders

Samenvatting
Met het Vergunningen, Toezicht en Handhaving (hierna: VTH) Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken legt het college verantwoording af over de uitvoering en programmering van die taken aan de raad, de inwoners van de gemeente en de provincie in het kader van interbestuurlijk toezicht.

In het tweede jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet (hierna: Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) hebben we meer ervaring opgedaan met het nieuwe stelsel. In het afgelopen jaar is het programma grotendeels uitgevoerd. Met het oog op dienstverlening hebben wij geïnvesteerd in de voorkant van het vergunningenproces wat heeft geleid tot 50% meer omgevingsoverleggen. Ook hebben we meer handhavingsverzoeken afgehandeld.
2026 staat in het teken van evaluatie en actualisatie van het VTH-beleidsplan omgevingsrecht thuistaken, inclusief Wkb. Hierin zal ook het nieuwe coalitieakkoord 2026-2030 worden meegenomen.

Met deze raadsbrief informeren wij u hierover.

Bijlagen
Bijlage 1 – Vergunningen, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
Het door het college vastgestelde Vergunningen, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken.

Datum 4 december 2025

Inleiding

Hierbij bieden wij u het Vergunningen, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken aan.

Met deze documenten blikken we terug op het programma van 2025 als het gaat om de uitvoering van de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht van de thuistaken en zetten die programmering af tegen de feitelijke resultaten van het afgelopen jaar. Op die manier monitoren wij of wij met de uitvoering van de taken de begrotings- en beleidsdoelen halen – dan wel daaraan bijdragen zodat wij op die manier bijdragen aan de veiligheid en leefbaarheid in onze stad. Mede op basis daarvan hebben wij de uitvoering van de betreffende taken voor het jaar 2026 geprogrammeerd. De documenten vormen daarmee niet alleen een belangrijke leidraad voor ons om te sturen op impact, wij leggen hiermee ook verantwoording af over de uitvoering van de betreffende taken aan uw raad, de inwoners van de gemeente en de provincie in het kader van interbestuurlijk toezicht (hierna: IBT)

Kader

Vergunningen, Toezicht en Handhaving Omgevingsrecht jaarverslag 2024 & programma 2025
VTH beleidsplan Wabo thuistaken 2021-2022
Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht gemeente Zwolle

Kernboodschap

Met het Vergunningen, Toezicht en Handhaving (hierna: VTH) Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken legt het college verantwoording af over de uitvoering van de taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht aan de raad, de inwoners van de gemeente en de provincie in het kader van interbestuurlijk toezicht. Veiligheid en leefbaarheid zijn daarbij de belangrijkste keuzethema's. De vooraf opgestelde planning is in 2025 voor de meeste onderdelen behaald. Daarnaast communiceert het college met het document open en transparant over de programmering van de betreffende taken voor 2026.

Toelichting

Ieder jaar stellen wij een jaarverslag en een programma op voor de uitvoering van de taken van VTH omgevingsrecht . Dat is een wettelijke verplichting. Sinds 2020 is gekozen voor een gecombineerd jaarverslag en programma omgevingsrecht, waardoor wij de beleids- en uitvoeringscyclus nog beter zichtbaar sluitend kunnen maken.

Een deel van die taken, de zogenaamde omgevingsrecht thuistaken (zoals bouw, reclame, inrit en kap), voeren wij zelf uit. Een ander deel van die taken, de milieutaken of basistaken, worden uitgevoerd door de Omgevingsdienst IJsselland (hierna: ODIJS). Voor die milieutaken geldt een extra verplichting om te komen tot een regionaal uitvoeringsprogramma. Omdat beide onderdelen een eigen proces kennen, hebben wij dit jaar besloten beide onderdelen separaat vast te stellen maar wel gelijktijdig te agenderen.

Terugblik 2025

In het tweede jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet (hierna: Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (hierna: Wkb) hebben we meer ervaring opgedaan met het nieuwe stelsel.

Datum 4 december 2025

Met het oog op dienstverlening hebben wij geïnvesteerd in de voorkant van het vergunningenproces met initiatiefnemers (inwoners en ondernemers). Dit is terug te zien in het aantal informatie- en contactmomenten, omgevingsoverleggen (voorheen conceptaanvragen) en behandeling zienswijzen. Zo is het aantal omgevingsoverleggen de helft hoger dan geprogrammeerd. Wij denken mee met initiatiefnemers welke toestemmingen nodig zijn en wat nodig is voor een volledige aanvraag. Het aantal aangevraagde en verleende vergunningen is nagenoeg overeenkomstig het programma. Het aantal Wkb-meldingen is ruimschoots lager dan verwacht, omdat er tot nu toe minder aanvragen voor de categorie 1 bouwwerken nieuwbouw zijn ingediend.
Er zijn in de eerste drie kwartalen van 2025 468 woningen opgeleverd: 85 sociale huurwoningen, 75 particuliere huurwoningen en 308 koopwoningen.
We hebben mede door een aangepaste registratie een beter beeld van het aantal controles, afgehandelde toezichtzaken en de werkvoorraad toezicht en handhaving. Het aantal toezichtmomenten omgevingsvergunningen is nagenoeg gelijk. Het aantal toezichtmomenten op constructies en brandveiligheid is lager door uitval van medewerkers. Ook hebben we ten opzichte van 2024 meer handhavingsverzoeken afgehandeld. Inwoners hebben voor het tweede jaar op rij meer handhavingsverzoeken ingediend dan in de jaren hiervoor.

Vooruitblik 2026
Voor 2026 hebben we voldoende uitdagingen. We gaan met de ervaringen van het Ow en Wkb-stelsel en op basis van een nieuw coalitieakkoord 2026-2030 het VTH-beleidsplan omgevingsrecht thuistaken evalueren en actualiseren (inclusief Wkb-beleid).
Daarnaast continueren wij op basis van de uitkomsten van het formatie- en functieonderzoek de beleids- en uitvoeringscyclus uit de kwaliteitscriteria Ow. Kortom: het is een voortdurend proces van het doorvoeren van verbeteringen om de basis nog meer op orde te krijgen en toe te werken naar een toekomstbestendig functiehuis en de organisatie van de VTH omgevingsrecht thuistaken klaar te maken voor de toekomst.
Elk jaar, dus ook bij de programmering voor het jaar 2026 moeten we een slag om de arm houden: een goede uitvoering van de VTH-taken vraagt altijd veel flexibiliteit omdat we nooit weten wat er op ons af komt.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Er is geen sprake van participatie bij het vaststellen van het VTH Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken.

Communicatie
Over het vaststellen van het VTH Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken wordt niet actief gecommuniceerd.

Duurzaamheid
In de wet- en regelgeving voor het bouwen zijn diverse eisen opgenomen om duurzaamheid te borgen. Daarnaast hebben we in Zwolle beleid, waarin een hoger, bovenwettelijk ambitieniveau voor duurzaamheid is opgenomen. Dergelijke eisen, zoals bijvoorbeeld MPG of GPR-score[1], worden vastgelegd in kavelpaspoorten.

[1] MPG staat voor MilieuPrestatie Gebouwen en GPR staat voor Gemeentelijke Prestatie Richtlijn, waarmee een gebouw wordt beoordeeld op verschillende categorieën zoals, energie, milieu, gezondheid, circulair en natuur inclusief bouwen.

Datum 4 december 2025

Financiën
De kosten die gemoeid zijn met de uitvoering van de werkzaamheden van vergunningverlening, toezicht en handhaving thuistaken zijn gedekt door de begroting 2026.

Risico's
Om het programma uit te kunnen voeren moet alle benodigde capaciteit ingezet kunnen worden. De huidige tendens is dat vanwege krapte op de arbeidsmarkt het lastig is om technische vacatures in te vullen. Die krapte geldt ook op het gebied van inhuur via bureaus. Indien ontstane vacatures niet (tijdig) kunnen worden ingevuld, zal er geprioriteerd moeten worden. Bij het stellen van prioriteiten is het vastgestelde VTH-uitvoeringsbeleid het uitgangspunt. Kijkend naar de huidige bezetting op de afdeling is, naast de reguliere prioritering conform ons VTH-beleidsplan, op dit moment herijking voor toezicht brandveiligheid nodig.

Vervolg
Het VTH Omgevingsrecht jaarverslag 2025 & programma 2026 thuistaken sturen wij voor de beoordeling in het kader van IBT aan Gedeputeerde Staten van Overijssel.

Openbaarheid
Deze beslisnota en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer